Lietas Nr. C36035617
Lietas arhīva Nr. C-0356-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2017.gada 18.aprīlī

Talsu rajona tiesa
tiesnese Ilze Valbaka,
izskatot rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja:

/pers. A/ (turpmāk – prasītājs) 2017.gada 10.februārī cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par MK noteikumos noteiktās minimālās uzturlīdzekļu summas piedziņu bērna /pers. C/ uzturēšanai, norādot, ka ar tiesas 2017.gada 17.janvāra spriedumu bērna dzīves vieta noteikta pie viņa, spriedums stājies spēkā 2017.gada 7.februārī, dēls dzīvo pie viņa no 05.02.2017. un apmeklē Talsu bērnudārzu. Pēc tiesas sēdes par bērna dzīves vietas noteikšanu jautājis atbildētājai, vai var vienoties par uzturlīdzekļu samaksu, atbildētāja paziņojusi, ka naudu dēla vajadzībām nedos, bet kaut ko nopirks un glabās čekus. Tam nepiekrīt, jo dēlam nepieciešama iztika ikdienā, un uzskata, ka strīdu var atrisināt tiesa, ka atbildētājai pienākas maksāt uzturlīdzekļus dēla uzturam. Prasītājs norādījis, ka pirmstiesas procesā mediācija nav izmantota un nevēlas to darīt šajā procesā. Prasības pamatojumam norādīts Civillikuma 179.pants, 15.01.2013. MK noteikumi Nr.37, 24.11.2015. MK noteikumu Nr.656 2.punkts. Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas arī izdevumus par advokāta pakalpojumiem 80 EUR, uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējoši, norādot, ka uzturlīdzekļi pārskaitāmi uz norēķinu kontu Nr.LV29UNLA0050003371273 AS SEB banka, un to, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē. (skatīt lapas lietā no 4/6)

2017.gada 13.februārī atbildētājai nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu – 15 dienas no nosūtīšanas – paskaidrojuma iesniegšanai tiesā. (skatīt lietas 13.lapu)

2017.gada 1.martā tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, ka nav teikusi, ka nemaksās uzturlīdzekļus. Cenšoties vienoties ar Mārci, pateikusi, ka nemaksās naudā, bet nopirks to, kas bērnam vajadzīgs – apģērbu, apavus, jo zina, kas tieši dēlam ir nepieciešams. Šis piedāvājums nav paticis, viņam vajadzējis skaidrā naudā. Pēc tiesas paziņojuma saņemšanas, runājusi ar Mārci, teikusi, ka maksās uzturlīdzekļus, bet grib redzēt visus pirkuma čekus, kas par naudu bērnam iegādāts. Viņš atbildējis, vai nav vienalga, kur naudu tērē. Šāda atbilde ievieš šaubas, ka nauda tiešām tiks tērēta bērna vajadzībām. Uzskata, ka viņa var bērnu apģērbt un apgādāt ar apģērbu, bet Mārcis – nodrošināt ar ikdienas uzturu. Ir ar mieru labprātīgi ar uzturlīdzekļu summu 95 EUR mēnesī iegādāties bērnam vajadzīgo apģērbu, apavus, kā arī daļēji palīdzēt apmaksāt bērnu dārzu. Atbildētāja piebildusi, ka dēls dzīvojis pie viņas līdz šā gada 5.februārim, šajā laikā no Mārča saņēmusi uzturlīdzekļus 425 EUR, ko sācis maksāt tikai ar pagājušā gada 31.augustu. No jūnija līdz septembrim Mārcis nav veicis nevienu maksājumu, arī decembrī maksāja mazāk, paziņojot, ka tas tādēļ, ka dēls nedēļu bijis ciemos pie viņa, arī janvārī nav veikta pilna summa. Atbildētāja norādījusi, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē. (skatīt lapas lietā no 15/28)

Prasītājs rakstveida atsauksmē par paskaidrojumiem tiesai norādījis, ka atbildētājas nostājai iegādāties bērnam apģērbu un apavus nevar piekrist, jo dēla ikdienas vajadzības sastāv ne tikai no apģērba, bet arī no ikdienas pārtikas, komunālajiem maksājumiem, medikamentiem (ja dēls ir slims), Montesori nodarbības (pirmās 10 nodarbības ir pa velti, pēc tam - viena nodarbība 20 EUR), degvielas izdevumiem, lai nogādātu dēlu pie ārsta un citur, kā arī no citiem dēlam nepieciešamiem izdevumiem. Atbildētāja norādījusi, ka viņam neuzticas, viņš - nevar uzticēties atbildētājai. Atbildētāja solījusi dēlam iegādāties rudens/ziemas zābakus, bet to nav izdarījusi, tādēļ zābakus dēlam nācies iegādāties viņam. Dēls no 2017.gada 5.februāra dzīvo pie viņa un šajā laikā atbildētāja dēlam iegādājusies 2 pārus īsās zeķītes un 2 apakšbiksītes. 2016.gada augusta mēnesī dēls visu laiku dzīvojis pie viņa, tādēļ par šo laiku atbildētājai uzturlīdzekļus nav maksājis. Bez tam, pašlaik prasība ir celta par bērnam nepieciešamajiem uzturlīdzekļiem, kurus atbildētāja nav gatava maksāt un netiek skatīts jautājums par pagātni. Ja atbildētājai bija pretenzijas, arī viņa varēja domstarpības risināt likumā noteiktajā kārtībā. Atbildētāja neuzticas, tādēļ pieprasa uzrādīt izdevuma čekus par izdevumiem bērnam. Prasītājs norāda, ka šādi izdevumu čeki būtu jāuzrāda, gadījumā, ja atbildētāja bērna uzturam maksātu vairāk kā MK noteikumos norādītos minimālos uzturlīdzekļus, jo pats likumdevējs jau prezumē, ka minimālie uzturlīdzekļi tiek iztērēti bērna uzturam, lai nodrošinātu viņa pamatvajadzības, apmērā, kādā tas noteikts MK noteikumos, tādēļ nekādus čekus krāt nedomā, jo tādā gadījumā vajadzētu pieņemt grāmatvedes pakalpojumus, lai no kopējiem izdevumiem atskaitītu tikai dēla daļu. Uzskata atbildētājas paskaidrojumus par atrunu, lai nevajadzētu piedalīties dēla materiālajā uzturēšana likumā paredzētajā minimālajā apmērā, kas ir pretrunā ar bērna labākajām interesēm, un lūdz prasību apmierināt pilnā apmērā. (skatīt lietas 32.lapu)

Puses nav pieteikušas lūgumu izskatīt lietu tiesas sēdē; tas saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 250.^{21}panta otro daļu nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

CPL 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26}pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Paziņojumi pusēm nosūtīti 2017.gada 2.martā, norādot, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2017.gada 18.aprīlī un ka spriedums būs pieejams tiesas kancelejā no 2017.gada 18.aprīļa, plkst.15.00. (skatīt lietas 30.lapu)

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi šādu apsvērumu dēļ:

2011.gada 9.oktobrī dzimis /pers. C/. Bērna vecāki ir puses šajā lietā. Šie fakti pierādīti ar lietai pievienoto bērna dzimšanas apliecību. (skatīt lietas 7.lapu)

Ar lietai pievienoto Talsu pirmsskolas izglītības iestādes "Pīlādzītis" 2017.gada 10.februāra izziņu un Talsu rajona tiesas 2017.gada 17.janvāra spriedumu pierādīts, ka prasītājam un pušu kopīgajam bērnam /pers. C/ ir viena dzīvesvieta, ka /pers. C/ apmeklē pirmsskolas izglītības iestādi "Pīlādzītis". (skatīt lapas lietā no 8/11)

Prasītājs nav paziņojis tiesai, ka prasību par uzturlīdzekļu piedziņu dēla uzturam neuztur, ka pēc prasības iesniegšanas tiesā būtu mainījušies prasības pieteikumā norādītie apstākļi.

Latvijas CL 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa (panta pirmā daļa).

Latvijas CL 179.panta piektā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) Noteikumiem Nr.37 vecumā līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai bērna uzturam noteikta minimālā uzturlīdzekļu summa 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas un bērna uzturam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas, kas pašreiz ir - attiecīgi 95 *euro* un 114 *euro*, jo saskaņā ar 2016.gada 25.oktobra Ministru kabineta Noteikumiem Nr.683 no 2017.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 380 *euro,* līdz ar to bērna uzturam vecumā līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālā uzturlīdzekļu summa noteikta 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas jeb 95 EUR mēnesī un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 114 EUR mēnesī.

Tā kā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas kā bērna mātes uzturlīdzekļus valdības noteiktajā minimālajā apmērā, tad saskaņā ar Latvijas CL 179.panta piektās daļas un MK noteikumiem Nr. 37 nav nepieciešams izvērtēt pušu mantisko stāvokli.

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā piemērojamas minētās, spēkā esošās likuma un noteikumu normas, jo pušu nepilngadīgais – pašlaik 5 gadus vecais bērns Roberts - atrodas prasītāja apgādībā. Tādēļ atbildētājas pienākums ir dot uzturlīdzekļus sava nepilngadīgā bērna uzturam regulāri un pietiekamā apmērā, kura uzturam līdzekļus regulāri un pietiekamā apmērā labprātīgi nedod.

Tiesa uzskata, ka, ņemot vērā visus norādītos rakstveida pierādījumus un ievērojot nosauktās likuma un noteikumu normas, ir pamats apmierināt prasību pilnīgi – no atbildētājas ir pamats piespriest uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, un tas ir, no atbildētājas par labu prasītājam bērna uzturam mēnesī piedzenami uzturlīdzekļi 95 EUR apmērā, bet ne mazāk kā 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas līdz bērna 7 gadu vecumam un ne mazāk kā 30% apmērā no mēneša minimālās darba algas pēc bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz laikam, kad bērns spēs sevi apgādāt pats.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar minētajām likumu un noteikumu normām, ka atbildētāja savu iebildumu pamatojumam konkrētus normatīvos aktus saskaņā ar CPL 250.^{23} otrās daļas 5.punktu nav norādījusi, tad viņas iebildumi noraidāmi kā nepamatoti.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556), ievērojot prasītāja lūgumu, piedzenami no 2017.gada 10.februāra, kad tiesā celta prasība par uzturlīdzekļu piedziņu, jo ar prasības celšanas brīdi prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju. (skatīt prasības pieteikuma reģistrācijas datumu lietas 4.lapā)

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar CPL 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot minētās likuma normas, no atbildētājas valsts ienākumos piedzenamai tiesas izdevumi: valsts nodeva 171 EUR (aprēķins saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) un 35.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem [(mēnesī piedzenamā uzturlīdzekļu summa 95 *euro* x 12 kalendāra mēneši gadā = 1140 EUR) x 15 procenti] un par labu Tiesu administrācijai - ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas izdevumi 3,56 EUR saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu. (skatīt lietas 2.lapu)

Maksājuma dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājai nekavējoties jāiesniedz Talsu rajona tiesā.

CPL 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāms spriedums par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

Šajā gadījumā prasības pieteikumā prasītājs lūdzis sprieduma nekavējošu izpildi. Tādēļ, ievērojot norādīto likuma normu, nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar CPL 44.panta pirmās daļas 1.a)punkta noteikumiem, ievērojot šā panta ceturtās daļas nosacījumu, prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai ir to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas; ja prasība tiek skatīta pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktās maksimālā atlīdzības apmēra. Ievērojot, ka prasības summa šajā gadījumā ir 1140 EUR (uzturlīdzekļu summa par 12 kalendārajiem mēnešiem – skatīt prasības summas aprēķinu iepriekš), ka prasītājs samaksājis advokātei par juridiskās palīdzības sniegšanu 80 EUR (skatīt kvīti lietas 12.lapā), tad no atbildētājas par labu prasītājam ir pamats piespriest samaksāto atlīdzību pilnā apmērā – 80 EUR, jo advokātei samaksātā summa nepārsniedz likumā paredzētos 171 EUR (aprēķins: prasības summa 1140 EUR x 30 x 50 %).

Saskaņā ar CPL 204.^{1}pantu, taisot spriedumu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa norāda, ka spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, ja pastāv kāds no CPL 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42., 97., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}panta, 205.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem

tiesa

nosprieda:

Apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt, sākot ar 2017.gada 10.februāri, no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2011.gada 9.oktobrī dzimušā dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 95 EUR (deviņdesmit piecus *euro*), bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās ikmēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās darba mēnešalgas ik mēnesi no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas, līdz bērna pilngadībai vai līdz apstākļu maiņai.

Piespriestie uzturlīdzekļi iemaksājami prasītājam AS SEB banka kontā Nr./numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 80 EUR (astoņdesmit *euro*).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 171 EUR (vienu simtu septiņdesmit vienu *euro*), kas iemaksājama valsts kasē, reģistrācijas Nr.90000050138, kontā LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus 3,56 EUR (trīs

euro un 56 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, kontā LV51TREL2190458019000.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu dokumentus, kas apstiprina tiesas izdevumu labprātīgu samaksu valsts ienākumos, atbildētājai nekavējoties iesniegt Talsu rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2017.gada 18.aprīļa, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese Ilze Valbaka